

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 8 OENT.

VI. Évfolyam. 6. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1909. JANUÁR 19-én.

VI. Year. No. 6.

Hatvan év.

A „PESTI NAPLÓ” JUBILEUMA.

Előttünk fekszik a *Pesti Napló*-nak januárius másodikáról keltezett száma. Jubiláris szám ez. Azt hirdeti, hogy a *Pesti Napló* hatvan év óta szolgálja a magyar közügyet. A száznegyvennyolc oldalra terjedő hatalmas jubiláris újságnak minden egyes oldala, minden egyes cikke tanúságot tesz arról a hatalmas fellendülésről, melyet a magyar sajtónak ez a kimagasló organuma hatvan évnek küzdelmei közepette vett.

1850 márczius 9-én indult meg a *Pesti Napló* nyomorúságos négy oldalas ma száznegyvennyolc oldalas beszélő közönségéhez. Pedig ne higgye senki, hogy ma kedvezőbb körülmények között dolgozik a *Pesti Napló*, mint dolgozott 1850-ben.

Olyan időben született — olvassuk a *Pesti Napló*-ban, — mikor a letiport ország fájdalmas reménytelenséggel türtözt az abszolutizmus jogát és amikor a nyilvánosságnak egyetlen szerve sem mozdíthatott szabad akarata szerint. Nem volt se országgyűlés, se megválasztott országgyűlés. Nem küldözgethette Bécsbe még a feliratát se, a magyar sorsát a politikai szavak tehetetlenségének a gyakori küldözgetését. Csak sajtója volt, de a budai téparancsnok ezen a területen alig bírta, melynek azonban nem minden hurja pengőhetett. Nem a magyar volt az ur a hazájában.

Igy volt ez akkor, mikor a *Pesti Napló* megszületett. Magyarának lenni bűn volt akkor és büntetésbe való rebélni néztek azt, aki a magyar nemzet fájó sebeit gyógyítani, a fájdalmas reményeknek elaludt és részben elaludt tüzeit élesztgetni mert.

Tücsök volt a magyar sajtó pályája akkor. De ma sem járják rózsákkal behintett ösvényen az a magyar újságíró, aki nem ír bekötött szemmel, aki azt, amit lát, kimondani meri.

Mert ma, így írja a *Pesti Napló*, van ugyan országgyűlés. De olyan, mintha semmi nem volna. És ma is csak az történik, ami a bécsi akaratral egyezik. Van alkotmányunk, de a budai téparancsnok a nagyobb hatalom. Van országgyűlésünk, de ha szólni mer, a téparancsnok szétkergeti. Vannak törvényeink, jogokkal és biztosításokkal telve, de a jogokkal csak úgy élhetünk, ha Bécsben engedélyt adnak rá. A papíron mindenünk van, az életben azonban semmink sincsen. Jogainkat odafent kezelik és politikai életünk szabadságából annyit engedélyeznek csak, amennyit jónak látnak. Amíg illúziók voltak, reményünk is volt. Ma már rongyokként hevernek ezek a szétfeszített illúziók és a nemzet megcsalva és megröszéltve, fásult közönséggel és magányba vonul. Ellenállás nélkül tűri, hogy beteljesedjék rajta a kormány akaratát. A kormány pedig Bécsben tartja a szemét és csak azt lesi, hogy feléje sugárzik-e még a fejedelmi kezű boldogító hatalma, amely a nemzet küzdelmes ellenálláshoz szokott vezéréit immár egészen elkábította.

Kemény beszéd. Nem szeretnek ilyen hallani odahaza. Mi Amerikába szakadt magyarok tudjuk azonban, hogy annak a beszédnek minden egyes szava egy-egy megrázó igazság. Minden hajó, mely magyar hussal megterhelve érkezik az amerikai munkapiacra, tanúságot tesz arról, hogy Magyarország ki van szolgáltatva Bécsnek. És a magyarok százai azért és csak azért vándorolnak hazátlanságba, mivel Bécs nem akarja, hogy a magyar megélhes-

sen magyar földön s mivel a magyar vezérek is suprema lex-nek, legfelsőbb és meg nem másítható törvényüknek tekintik Bécs akaratát.

A ma súlyosabban nehezedik a magyar nemzetre a tegnapi. Tegnap, azaz a nemzeti elnyomás idejében, a magyar nemzet kiharhatta a világ előtt a sebeit, miket az erőszak fakasztott testén, lelkén. Rokonszenvre számíthatott és rokonszenvre talált. Ma takarogni kell a sebeket, nehogy valaki meglassa. Mert a nemzet vezéréi, egy Kossuthal az élükön, intézik Magyarország sorsát. S ha ezek a vezérek többre becsülik Bécs akaratát, mint a magyar nemzet legszentebb és életbevágó érdekét, ez az érdekelődés családi szennyestünet képezi, amelyet csak nagyitokban szabad szappanoznunk, mosnunk.

És értjük és méltányoljuk a terhes szerepet, amelyet ily viszonyok közt egy szókimondó újság, amilyen a *Pesti Napló*, visz. És mivel a magyar nemzetnek a jelen körülmények közt ilyen és csakis ilyen újságra van szüksége, s mivel ezt a szükségét legjobban azok érzik, akiket, mint az érdekelődés áldozatait, a nyomor és a kétségbeesés átközt ki Magyarországból, azért mi amerikai magyarok is innepnek tekintjük annak a magyar újságnak jubileumát, mely nemcsak a Kassandra háládatlan szerepére vállalkozott, de mint világlátó torony, megmutatja egyrészt a vadul zajongó hullámokat, melyek elnyeléssel fenyegetik a nemzet közéletét, másrészt megmutatja azt is, hogy mily uton lehetne az a szerencsétlen hajót a biztos kikötőbe vinni.

Hyen újság a *Pesti Napló*, amelynek jubileumához Kis-Magyarországból, az Egyesült Államokból küldik a *Bevándorló* olvasói meleg szerencsekívánataikat ama sóhajtszerű benső óhaj kapcsán, vajha a magyar nemzet hajójának kormányosai meglátnák a világlátó tornyot és követnék az irányt, amelyet fényével kijelöl.

Singer Mihály.

REMHIR HAZULRÓL.

Bányarobbanások gyors egymásutánában.

Lapunk más helyén adunk hírt arról a rémes szerencsétlenségről, mely pénteken az ajkai bányában esett meg odahaza s egy tegnap beérkezett kábel-sürgöny már megint egy újabb bányaszerencsétlenségről tesz jelentést.

Az almási bányában is felrobantak a gázok, melyek megint tizenöt bányamunkás életének vetettek véget.

A szerencsétlenségek részleteit csak a hazai posta beérkezéssel fogjuk jelenthetni.

KI A BANYÁBÓL!

A gazdasági oktatás rendszere Amerikában.

Roosevelt elnök tudvalevőleg nemrég bizottságot nevezett ki abból a célból, hogy a tanulmányozza a farmerok életét, s keressen módokat és eszközöket arra nézve, amelyekkel a farmer-életet kellemesebbé és vonzóvá lehet tenni s a farmer-pályát az amerikai néppel job-

ban megkedveltetni. A bizottság még nem lépett elő terveivel, azonban kétségtelen, hogy fognak találni sok tennivalót, amivel a gazdálkodó világnak hasznára lehetnek.

A nagyszámú amerikai gazdasági iskolák eddig sem tévesztették szem elől a farmerélet házi és egyéni kérdéseit.

Az amerikai gazdasági iskolákban nem csupán százaz tudást adnak, hanem igyekeznek a farmer életét a ő otthonában, jótékonyan befolyásolni házi életében és gyakorlati munkálkodása közben. Az otthon kérdéseit két részre osztják: az egyik a belső, amelynek keretében felölelik a háztartás tudományát; a másik a külső, amelyben a farmer otthona mint a társadalom egy alkatrésze jön tekintetbe, s viszonya az iskolával, templommal, egyetlekekkel, s a társas élet egyéb kellekeivel. A farmer otthona a legideálisabb hely a jövő nemzedék felnevelésére. Azért a gazdasági iskola arra is tanít, hogy miként kell azt megfelelően építeni, kényelmessé, kellemessé és egészséges tenni. Az emberi életnek tudományos módon való elkészítése is fel van véve a tantárgyak sorába. A farmer háziállatai részére szükséges eledel elkészítése és megválasztása is alapos tudást igényel, mennyivel inkább tehát az emberi.

A munka minden részletét rendszerezik és kellő formában szervezik. Megtanítják az embereket mindennemű időt és munkát megtakarító eszközök és módok használatára. A házi és gazdasági munka számtalan részletei különböző nevek alatt rendezett tantárgyakká és tanfolyamokká csoportosítottak.

E célokból bevezették az egyes farmokon való kísérletezés és demonstrálás módját is. Ennek három célja van: 1. tanítani szemléltetés által, alkalmat adni a farmernek a saját eszméi gyakorlati kipróbálására, s megismertetni vele a legújabb felfedezéseket és módszereket; 2. megállapítani az egyes felfedezések és elméletek gyakorlati értékét, s hogy mennyiben alkalmazhatók ezek a helyi viszonyokhoz; 3. szerzeni értékes tapasztalatokat és eredményeket.

A szorosabb értelemben vett gazdasági oktatásnál egyenlő mértékben tanítják a növénytermelést és a baromfitenyésztést. Az előbbi magában foglalja a talaj termékenyítését, a növények gondozását, különböző betegségeit és a különböző östermeket kezelését. Az utóbbiban benne van az állatok etetési módja, betegségeiknek kezelése, s a különböző állatok gondozási módja. Külön tanfolyamok vannak a gazdasági eszközök, s gépek kezelésére és javítására vonatkozólag, valamint a farm-építkezésekre is.

Az amerikai gazdasági oktatási rendszer tehát felöleli nemcsak a szorosan vett gazdasági tudományokat, hanem azon van, hogy működési terét kiterjessze mindazon kérdésekre, amelyek összefüggnek a szabad természet ölében dolgozó nép érdekeivel, s melyek annyira eltérnek a városi zsúfoltságban élő emberek viszonyaitól. Az amerikai gazdasági iskola tehát egyszersmind embereket nevel az élet, s jó polgárokat az állam számára. Nemesek a föld termékenységét kell fokozni, hanem az emberek életmódjának színvonalát is emelni. Az iskola foglalkozik minden közérdekű kérdéssel, amely a farmernek több vagyon szerzésére, s emeli értelmiségi fokát. Más szóval az amerikai gazdasági iskola a szabad természetben élő nép általános nevelője.

Ligeti Imre.

Széljegyzetek.

FARKAS JENŐ ÖNGYILKOSSÁGAHOZ.

Hazai lapok nyomán „A Bevándorló”

is megemlékezett Farkas Jenő ügyvédnek, a rozsnói függetlenségi és 48-as párt elnökének tragikus haláláról. Az öreg ur, aki a magyar szabadságharcban, mint Klapka tábornok seregének főhadbírája, előkelő szerepet játszott: önkézzel vetett véget életének. „Megtuntam az öregség terhét czipelni”, — írta hátrahagyott levelében. Így kommentálták öngyilkosságát híre az újságok is, és el kell ismernünk, hogy ez a magyarázat teljesen akceptábilis. Kilencven esztendő, kegyetlenül nagy idő. Hát még ha terhe a mi vállunkon nyugszik. Hát még ha terhe annak az embernek a vállain nyugszik, aki karddal a kezében végigharcolta a hősök harcát, végigcsinálta „negyvennyolc-at”; aki érzésben, gondolkodásban, nemes, előkelő; akinek nagy szíve irtózik mindattól, ami kisszerű, kicsiny, gyámoltalan, már pedig az öregség csakugyan ilyen. És mégis, ebbe az aggkori magyarázatba, én nem tudok belenyugodni. Hogy „Iku bácsi” [így hívta a boldogultat Rozsnó város araja-nagyja], az örökké ifjú Iku bácsi, aki a józsi, egészséges humor maga volt, megörögedett volna, ugy hogy már éni sem kívánt? Nem, uraim, én ebben a mesében nem hiszek. Higgye- nek benne azok, akik Farkas Jenő bátyánkat nem ismerték, vagy nem úgy ismerték, mint e sorok írója.

Mintha a magas kora daczára eleven, villogó szemű öreg urat ma is látom, amint rendes sétáját végzi a rozsnói „square”-en, amit Rozsnó, ha jól emlékszem, „piacz”-nak neveznek. Köszöntget erre, köszöntget arra, mert Iku bácsit mindenki ismeri. De nemcsak ismeri. Szereti, tiszteli, becsüli. Olykor-olykor megáll, hogy évődjék a közeli falvakból vásárolni jött paraszmenyecskekkel. Hej, abban az öreg szivben még fiatal lángok égnék!... Aztán látom őt a rozsnói „uri kaszinó”-ban... Amint szokott székebe leül, hogy olvasson, hogy — szóval — hozzonkoldjék, ő, mert hiszen az a „mihászna kormány” egyébre se jó, mint, hogy az ember epéjét felkavarja: egész „udvar” támad körülötte. „Hát ehhez”, „hát ahhoz, mit szól, Iku bácsi?” és Iku bácsi beszél. Néha komolyan, néha szelíd gunnyal, de mindig okosan és mindig tág látókörű, előkelő felfogással. Utóvára pedig, amely gyakra a megye notabilitásaitól kerül ki, hallgatja. Hallgatja áhítattal, mint az oly ember beszédét szokás, aki „jusst” szerzett ahhoz, hogy ekként hallgattassék meg.

Testestől-lekéstől híve volt a negyvennyolcas eszméknek, s ezeknek diadala jutásában tántoríthatlan hittel hitt. Ez eszmékért mindenre kész volt. Még a kinnalálra, még a — versfaragásra is.

1902-ben a rozsnói képviselő-választó-kerület, e sorok írójának személyében, negyvennyolcas képviselőt jelölt. Néhai való, jó Farkas Jenő bátyánkat, aki a rozsnói függetlenségi és 48-as pártunk azon időben is elnöke volt, ekkor láttam utóljára.

A választási „fight” alatt, egy reggel, Iku bácsi bethopp lakásomban.

— No, öcsém, kinyomattad-e már a korteszótáidat?

— Még nem.

— Azért, mert én is csináltam egyet. Zselébe nyult, kivett onnan egy darabka papírt, amiről őszinte megillető-

déssel olvastam: [A Kossuth-nóta dallamára:]

*Az én rendületlen vágyam,
Egy független magyar állam.
Azt izente Kossuth-apánk,
Szabad lesz még magyar hazánk,
Éljen követünk —
Éljen a haza!*

Szerelme volt a Kossuth-nótának. Még a végrendeletében sem feledkezett meg róla. Meghagyta a rozsnói cigányoknak, hogy játsszák el a sirja felett... Ugy látszik, hogy az a „Kossuth-kultusz”, még sem üres frázis. Kitér a — sirból is.

Iku bácsi meghalt, Iku bácsi nincs. Egy ostoba golyó kioltotta a drága életet. Azt mondják, őt ő maga is azt mondja hátrahagyott levelében, hogy megunt az életet. Mintha bizony egy negyvennyolcas magyar honvéd, aki a csaták vérvíatarában százszor nézett szemébe a halálnak, félne egy kis — élettől. Mert hisz nyí amugy sem ígérkezett.

Nem, uraim, ebben a mesében nem hiszek. Előttem sokkal plauzibilisebb az a feltevés, hogy az agg negyvennyolcasnak nem az öregség, más adta kezébe a gyilkos fegyvert. Más. Az a valóban lélekdermesztő látvány, amellyel a ma negyvennyolcasai kedveskednek a tegnap negyvennyolcasainak az igazságnak.

Hogy akkor miért fordult a megboldogult az öregség meséjéhez?

Én Uram, Istenem! Farkas Jenő teljes világlátásban gavallér volt. Gavallér, aki kellenetlennédeni senkinek sem akart. Senkinek. Még áruló fegyvertársainak sem.

Dr. Hódinka Tivadár.

HOENNING ELUTAZOTT.

A new yorki főkonzult áthelyezték Tokióba.

Vasárnap utazott el Hoening O'Carrol báró new yorki magyar főkonzul a messze Japánba, hol a tokiói osztrák és magyar nagykövetséghez mint nagykövetségi tanácsos lett beosztva.

Az előléptetés ez esetben méltó embert ért. S ha örülünk is annak, hogy Hoening O'Carrol báró munkáját, sikeres fáradozását máris megjutalmazták némileg, az amerikai magyarság érdekében szivesebben látnuk volna, ha megmarad new yorki főkonzulnak. Ebben az exponált állásban Hoening báró oly sikereket ért el, amikkel egyetlen elődje sem díszkedhetett, de amelyeknek elérésére nem is törekedett egyetlen elődje sem. Sok ellentétet elsimított s lehetővé tette, hogy a magyar ember bátran ellátogathatott ügyes-bajos dolgában a konzulátusba. Reméljük, hogy utódjá, *Griciú György* konzul ur is azon az ösvényen fog haladni, akkor az amerikai magyar sajtó épp oly szívesen fogja támogatni őt is terhes és felelősségteljes munkájában, amely készségesen támogatta a távozó főkonzult.

Őszinte szerencsekívánataink kísérik Hoening O'Carrol báró nagykövetségi tanácsost a messze Keletre.

Németh János
V. CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI
KONZULI ÜGYVIVŐ.

A LEGREGBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PENZKÖLDŐ
ÉS HAJÓJEGYELÁRSÍTÓ BANKÁR AMERIKÁBAN. A
HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEI-
BEN LELKIISMERETESEN JÁR EL.

PONTOS ÉS LELKIISMERETES ÜGYKEZELÉSÉERT
MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FOR-
DULJON. ÁRJEYZÉKEKÉRT, BORITÉKOKÉRT, VALA-
MINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CIMEN:

John Németh,
BANKER,
457 Washington St.,
New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A NEW YORKI MAGYAR SEGÉLYEGYLET KÖZGYŰLÉSE. Mult kedden tartotta a new yorki magyar segélyegylet igazgatósága utolsó ülését a közgyűlés előtt. Ez ülésen bejelentették, hogy a menház elzárása megvették a Pearl street sarkán levő házat, arra 1000 dollárnyi foglalót adtak s egyúttal felkérték a főkonzult, hogy a magyar kormány által megígért huszezer dollárnyi kölcsön azonnali folyósítását kérje kábelsürgöny útján. Ami meg is történt.

A segélyegylet igazgatósága tehát a MA, kedden este 8 órakor a Boulevard-kávéházban megtartandó közgyűlésen felette eredményes munkálkodásról fog beszámolni. Habár ez utolsó esztendőnek válsága és nyomora a szokottnál nagyobb igényeket támasztott a menház iránt, ennek anyagi helyzete kedvezőbb, mint valaha. Amellett a vezetési kifogástalan. A segélyegylet tagjai is felszaporodtak s magában a segélyegyletben oly békés az együttműködés, amilyen a segélyegylet létezése óta nem volt.

Az igazgatók tehát várakozáson felül felelték meg a beléjük helyezett bizalomnak s odaadó munkásságukat az egyesület tagjai csak azzal ismerhetik el, ha újból reájuk bízzák az egyesület és a menház gondozását. A 15 igazgató közül 7 fog kiválni ma este s ezek volnának újból megválasztandók, vagy másokkal helyettesítendők. Mi azt hisszük, hogy a kipróbált és jóknak bizonyult munkások helyébe kár volna újakat választani.

A segélyegylet bálja körül is serényen folyik a munka. A bál, melyet hangverseny fog megelőzni, fényesen ígérkezik s egyúttal tetemes összeggel fogja gyarapítani a menház vagyonát.

Somlyó Arnold ur, a bál elnöke, mindent elkövet, hogy a bált megelőző hangverseny elsőrangú műveljeteinek bizonyuljon.

FÉNYES ESKÜVŐ CLEVELAND-BAN. Fényes esküvő lesz januárius 25-én délelőtt 10 órakor a clevelandi Szent Erzsébet-templomban. Majoros János törökös serantoni honfitársunk, aki a serantoni magyarság közeletében szép szerepet visz, akkor fogja az oltárhoz vezetni Szabó János clevelandi honfitársunknak és nejének bájos leányát, Mari kisasszonyt. Az esküvő a clevelandi magyar társadalmi életnek egy eseménye lesz, melyet a clevelandi magyarok méltón fognak megünnepelni.

TÁRCZA.

METKYÓ JÁNOS.

Irta: Földes Imre.

Metykó János temetése nagyon egyszerű volt. Pedig sokan, nagyon sokan álltak az udvaron, amikor beszentelték a koporsót. Néhány rokon, egy-két barát és Metykó összes kollégái, — majdnem százan — meg az egész bérkaszárnya asszonynepe. És hangosan zokogtak mindnyájan, amikor a fiatal özvegy mellett feltűnt a három álmosarezu kis árva. Mindenki sirt. Egyik-másikat azért, mert szerette Metykót, — néhányan részvétből, mások — különösen az asszonyok: szokásból — de a legtöbben azért, mert amugy is volt sirnivalójuk és a temetés önkénytelenül bugygyantotta ki belőlük a kikívánczoló könyvet.

És közben szájról-szára járt a kérdés: „Miért is lőtte magát agyon az a Metykó?“. A befentesek bizonyos fölényvel hajtogatták: „Az adóssága miatt... — Sok adóssága volt.“ Éppen a pap bucsuztatójának a kellős közepén sült ki azután a legmegbízhatóbb forrásból, hogy ez a sok adósság, ami Metykót sirba vitte, — kerek 600 forintot tett ki. Ezt az özvegy egyik közeli rokona, egy esernyőkereskedő mondta, aki folyton azt hajtogatta, hogy: „600 forint! 600 forint miatt meghalni! — Ezt sohasem fogom neked megbocsátani, Metykó!“ — Ami a koporsóban fekvő Metykónak, kétségtelenül nagyon rosszul esett.

És amire a pap a beszentelést befejezte, már az egész gyásznép tisztában volt, hogy miért is lőtte magát fejbe Metykó. A vélemények nagyon eltérőek voltak. Ilyesfajta megjegyzések estek: „Hja, 600 forint nagyon sok pénz.“ — „Ez a vége, amikor valaki adósságot csinál.“ — „600 forint miatt! Hiszen én akkor már huszszor

A PÉNTEKI BOHÉM-ESTÉLY. Pénteken lesz Burger József ismert honfitársunk 20 Avenue C alatti kitűnő vendéglőjében a new yorki magyar bohém társaságának huszonkilencedik vacsorája. Ebből az alkalomból Singer Mihály mint főbohém a következő meghívót bocsátotta ki: *Üdvözlét a bohémek birodalmából!* Főbohémi jogomnál fogva ezennel elrendelem: Pénteken, januárius 22-én, abrakolunk. Az abrakolás Burger József 20 Avenue C alatti nagyvillájában pontban esti 8 órakor kezdődik. Roosevelt Tivadar nem lesz ott. Hanem ott lesz minden jóra való magyar bohém, aki az ócskár-tendéből az újesztendőbe való átutazás költségeiből megmentett egy egészséges dollárt készpénzben. *Elvégzendők sorrendje:* 1. evés; 2. evés; 3. evés, 4. evés. [Több fogást még Kern harapógója sem bír kihuzni Burger Jósikából egy dollárért. Akinek pénze van, evés közben iszik is.] 5. *Két magyar bohém három főnyörvénck Bohémiába való beiktatása.* 6. Düledezés hazafelé, ki-ki mek székelyén, a huszonkilencedik etetés előtében.

E bohémestély iránt, mely felette sikeresnek ígérkezik, még oly körökben is nagy az érdeklődés, akik távol állnak a bohém-társaságtól. Részvételre azonban csak azok jogosultak, akik meghívókat kaptak.

LELKÉSZ-VÁLTOZÁS. Ujlaky János, magyar ref. lelkész, aki ez idő szerint a New Jersey állambeli Alphan lelkészkedik, megtisztelő meghívást kapott a Pennsylvania állambeli Braddockba. Tiszt. Ujlaky ur elfogadta a meghívást s csak az elbocsátást várja, hogy új egyházközségének élére állhasson.

A MUNKA ÁLDOZATA. Tartár István, egy erőteljes, 23 éves honfitársunk, aki New Yorkban a 9-ik utca 434. száma alatt lakott eddig a nővérel, a Bellevue-kórházban a halállal vídók. A szerencsétlen fiatal ember súlyosabban emelt s ennek folytán belső sérüléseket szenvedett. — Lapunk zár-takor vesszük az örvendetes hírt, hogy Tartár állapota váratlanul jobbra fordult.

MAGYAR ESKÜVŐ BRADDOCKON. Glancz Elek bajánháza, ungmegyei illetőségű ismert hosteáddi honfitársunk januárius 10-én esküvőit örök hűséget Braddockon a szabocsmegei dombrádi születési Herskovits

is fejbepuffanthattam volna magamat! Legérdekesebb volt szegény Metykó János egyik-másik kerekhasu feljebbvalójának a felkiáltása: „Ó, az a szerencsétlen! — Hiszen ha csak egy szót szolt volna...“ De Metykó János nem szolt. Még e részvétteljes felkiáltások hallatára sem szolt egy szót sem. A legesetesebb volt az egész tisztas gyülekezetben.

A legközelebbi ismerősök egyre azon sopánkodtak, hogy az Isten csodájába csinálhatott szegény Metykó János 600 forint adósságot? Nem azért, mintha nem lett volna hitele. Sőt ellenkezőleg! Mindenki szorgalmas, pontos és józan embernek ismerte. Még kávéházban sem látta soha senki. Nem ivott, nem kártyázott. Sőt amikor megöszült, — még a dohányzást is abbahagyta. 1200 forint fizetését utolsó krajczárig a feleségének adta. És megélték belőle. Éppen a temetésen mesélte a szomszéd krajczleros, hogy egyedlen egyszer vásároltak csak hitelre, akkor is csak két zsömlét. És akkor is megadták másnap. Szóval Metykó Jánosék mindig a legnagyobb művészettel osztották be azt a nyavalyás kis fizetést. Hát akkor tényleg, hogy az Isten csodájában csinált az a boldogtalan ember ilyen rengeteg — 600 forint! — adósságot?

Szorgalmas hivatalnok volt. Oly művészi békétüréssel körmögött naphosszat azért a kis fizetésért az irodában, mintha csak pusztá szórakozásból, vagy gyönyörűségéből tenné, — a fizetés meg a gyönyörűsége tetejébe csak amolyan ajándékforma volna. Hát ami a fizetése formáját illeti, — az tényleg olyan volt.

Még egy rossz szokása volt Metykó Jánosnak. Tisztességes volt. A nevet-ségességig tisztességes. Például egyik kollégájával évek óta nem beszélt csak azért, mert azt hallotta, hogy annak a bátyját valamikor, valahol és valamiképpen megvesztegették. Ez éppen elég volt Metykó Jánosnak ahhoz, hogy a

Malvin kisasszonynak. Az új pár, melynek állandó szerencsét kívánunk, Homesteaden rendezte be a fészket. ANTALICSOT MEGOPERÁLJÁK. Antalic György honfitársunk, aki Franklin Furnaceon a magyarok szervezése körül sokat fáradozott, mint részvétellel értesülünk, beteg. Dr. Horn Ferencz new yorki magyar orvos tanácsára műtétnek fogja magát alávetni, mely remélhetőleg teljesen lábra fogja állítani Antalicot.

ÚJ FOLYÓIRAT. Rácz-Rónay Károly, fiatal kollegánknak, az Önállás szerkesztőjének szerkesztésében egy irodalmi folyóirat indult meg, melynek első számát most vettük. A csinos kiállítású füzetben sok érdekes tartalommal találkozunk.

FELFÜGGESZTETT ÜGYNÖKÖK. Ismételve figyelmeztetjük a magyarságot arra, hogy sem Fábry Alfréd ur, sem Szegedy R. Gyula ur a „Bevándorló“ többé nem képviseli s így előfizetési díjak felvételére egyikük sincsen jogosítva.

A YONKERSI PLÉBANOST MEGOPERÁLTÁK. Összinté részvétellel értesülünk arról, hogy főt. Szabó János yonkersi plébánoson egy new yorki magánkórházban súlyos természeti műtétet hajtottak végre. Szabó plébános, míhelt felgyógyul, — reméljük, hogy ez mihamarabb bekövetkezik, — egy magyarországi gyógyfürdőben fogja megrögzött egészségét teljesen helyreállítani.

SZŐKÉS PÁROSAN. A hazai gazdasági nyomor nemcsak az idegenben, de sok esetben erkölcsi züllésbe is üldözi az embereket. Az otthonhagyott asszonyok hány esetben állnak össze valakivel odahaza s az ide kivándorolt férfiakat meg az asszony hiánya kergeti bele a züllésbe. Családi életek mennek tönkre, nem egyszer gyilkosságok vagy öngyilkosságok kíséretében. Most is egy családi élet pusztulásának híret vesszük az Illinois állambeli East Louisból. Seres Juliánna ez esetben a burdosasszony neve, akire a Tisza-Dádról ideszámrazott Szaniszlai Károly rávetette a szemét. Az asszony szivesen fogadta az ő szerelmi ömlengéseit s a mult héten beállott azután a katasztrófa, a szerelmes pár ismeretlen vidékre elköltözött.

MAGYAR FÉNYKÉPÉSZ NEWARKON. Tuly Dezső honfitársunk, a ki Budapestre a legkiválóbb fényképészeti műtermekben szerzte szakismeretét, egy év előtt nyitott fényképészeti műtermet Newarkon, ahol művésziessen

vesztegetésben teljesen ártatlan kollegáját a „panamista“-nével tüntesse ki. Szorgalmas olvasója volt az egyik krajczáros újságnak és ennek következtében állandóan utálta a politikát és az egész közéletet, — lévén mindenki „panamista“. De ha beszélt, — minden kilenczedik szava „panamista“ volt és itt kezdődött el a tragédiája.

Egy nap nagy munkát bíztak rá. A gyár igazgatósága valami fontos szerződést kötött egy vállalkozóval. Mint-hogy pedig az egész hivatalban Metykó János írása volt a legszebb, — az irodavezető őt hívta be és őrá bízta a 64 oldalas szerződés letisztázását.

Metykó barátunk nekiült és szorgalmasan rőta egymás mellé a betűket. Teljes tudatában volt annak, hogy milyen fontos megbízást kapott és a sok-sok millióért szóló szerződést gyönyörűséggel, kaligrafizogatta írta... írta, — miközben meg-megmozdult a szájában a nyelve, — aszerint, amint a tollát felfelé, vagy lefelé húzotta.

Az első oldal tisztázását éppen befejezte, amikor beállított az irodába a vállalkozó és megkérdezte tőle: — Szabad tudnom, mikor lesz kész Metykó ur a szerződés leírásával?

— Körülbelül hat nap múlva, — mert tíz oldalt számított egy napra. — Hat nap múlva! — az istenért! — ájldozott a vállalkozó.

Nagyon sajnálom, — felelte Metykó — de ezt a munkát nem lehet fel-fújni. Vigyázzom kell minden szóra, mert az ilyen fontos szerződés szövegében sem javítani, sem vakarni nem szabad.

— Kérem szépen, Metykó ur, — siesen vele! — De nem lehet, uram, — nagyon sajnálom... — Értsen meg: én meg fogom hálálni!

Na, még csak ez hiányzott. Metykó barátunk arcát előntötte a vér. Majdnem rákiáltott a vállalkozóra, hogy

Alapított az 1889-ik évben.

Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASÚTTÁRSULAT EGYESÜLI MAGYAR FÜGŐNYÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül kéz-besztjük a pénz kintalását igazoló eredeti postal feladó-vevényt. PENNSYLVANIA ÁLLAM BANKHÁZAINAK VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. PENNSYLVANIA ÁLLAM BANKHÁZAINAK nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzeket elfogadjuk megörzés végett és fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszeressük az eredeti betétkönyvecskét. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árán és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindentűn a kellő védelemben részesülnek. JOGI KATONAI, TELEKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKEN szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Irjon árjegyzékért e címre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE,

PITTSBURG, PA.

kidolgozott fényképeket készít. Elvállalja képnagyítások, krétarajzok és olajfestmények készítését is. Melegen ajánljuk Tuly Dezsőt, akinek műterme Newarkon 4 West street alatt van.

A NEWARKI I. MAGYAR ÖNKÉPZŐ ÉS TÁRSALGO-EGYLET e hó 14-én tartotta meg tisztújító közgyűlését. A választás eredménye a következő lett: Diszelnök: Germanus Emil, elnök Burchardt József, alelnök Lakatos Sándorné urhölgy, háznagy Oszterhuber Elek, jegyző Láng Lajos, pénztárnok Korácherich Dezső, p. ü. titkár Gál Antal, könyvtárnok Szabady István, rendfelügyelő Habart Nándor, bizalmiférfiak Barsi József, Kaufman Sándor, Weisz Sámuel, ház-ellenőr Schwartzt Sándor urak lettek. Ezután Burchardt ur, az új elnök, meleg szavakkal mondott istenhozzádot a volt elnöknek, Oszterhuber Gézának a hó-hazába történendő utazása alkalmából.

A COLUMBUSI GENERALIS MÉG MINDIG PÁLYÁZIK A MAGYAROK PÉNZÉRE. Hasztalanul rántottuk le a leplet a columbusi generalisról, hasztalanul mondták ki a „vezetés“ alatt álló Baththyány-Egylet felett a csődöt, hasztalan üzték ki az ő embereit még csak nemrég South Bethlehemből, a generalis csak tovább garázdálkodik. Ugy értesülünk, hogy ezek a legújabb népboldogítók most Indiana és Illinois államot járják be. Figyelmeztetjük az ottani magyarságot,

hogy a Columbusi és New Comerstonyi Baththyány-Egylet-hez ne csatlakozzék senki, hogy emez egylet vándor-apostolaira ne hallgasson senki, mert ez az egylet csak a magyarok megkárosítására működött eddig is. Aki egylethez csatlakozni akar, ne válaszon ki ilyen egyleteket, hanem csatlakozzék a brídgeporti szövetséghez, a Verhovay-egylethez, a katolikus vagy református szövetséghez.

BELEHALT A FOGHUZÁSBA. Pénteken halt meg a new yorki Bellevue-kórházban Máté József honfitársunk. Máté József, aki Elizabethporton dolgozott, fogat huzatott, de a fogorvos ügyetlensége folytán a fog kettő tört. Máté arca iszonyatos módon feldagadt. Így járt-kelt néhány napig, míg végre a new yorki Bellevue-kórházba ment, hogy magát ott műtétnek vesse alá. Már hiába volt. Szerencsétlen honfitársunk meghalt. Alig hogy meghalt, egy Zambo Ágnes nevű, 236 East 3-ik utca alatt lakó nő jelentkezett a kórház igazgatóságánál s előbb Máté testvérének, majd rokonának mondta magát. Máténak az elizabethporti

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB ÉS LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyarúsítók egyikének. Főkirodák: Wharntonban, Alphan, Franklin Furnaceon és South Bethlehemben. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

„takarodjék, maga panamista“, de idejkorán eszébe jutott, hogy az a direktor közeli rokona és magába fojtotta a mondanivalóját. De este azzal ment haza a hivatalból, hogy most azért is addig fogja kihuzni a másolatot, amíg csak lehet! — „Majd ad ő annak a panamistának!“

Másnap reggel újra beállított a vállalkozó és Metykó fölé hajolt. — Jézus Máriám! Még csak az ötödik oldalt írja!

És leült melléje és bőbeszédűen beszélni kezdett. Elmagyarázta, hogy miért oly sürgős neki az a szerződés? Világosan kimutatta, hogy minden egyes nap, amivel előbb készül el a szerződés, néki 2000 forintot jelent.

És mielőtt elment, újra azt hajtogatta:

— Csak siessen, Metykó ur. Én meg fogom hálálni a maga szíveségét.

Mélyen elgondolkozva ment haza délben Metykó. De a vállalkozó érvei egy cseppet sem változtatták meg tegnapi meggyőződését. Most is panamistának tartotta. De viszont feltétlenül elismerte, hogy teljesen érthető az a türelmetlenség, amelylyel a „panamista“ a szerződés elkészülését sürgeti. Mert napi 2000 forint haszon mégsem kutyá. És most már azt is belátta, hogy a tisztázást tényleg hamar kell végezni, mert akárhogy gyűlöli is azt a „rongy panamistát“, mégsem áll jogában öt megrováditeni. T. i. Metykó Jánosnak mindig a jogérvés volt a legerősebb oldala. Mindezzel szemközt azonban azt is feltette magában Metykó barátunk, hogy ő a vállalkozó ugnevezett „hálóját“, — amelyre egyre czélozgat — semmi körülmények között sem fogja elfogadni. Ő nem szegődik „egy rongy panamista aljas czinkosává!“ Nem!

Ilyképp alakult ki Metykó János gondolatai az alatt az idő alatt, amíg hazatért és amíg kis családja körében szótlan komorsággal megebedelt. Ebéd után visszament a hivatalba és megint ott találta a vállalkozót, most

már ő kezdte a szót.

— Legyen nyugodt uram, ma a kettőzött erővel fogok dolgozni és ha az éj-jelemben kerül is, ez a szerződés holnap délután 5 órakor letisztázva és aláírva önnek lesz.

— Nagyon köszönöm, — felelt a kezét szorongatva a vállalkozó. — Biztosan számíthat rá, hogy...

Metykó dühösen félbeszakította:

— De, uram! Én csak a kötelességemet teljesítem és kerekén kijelentem...

* Nem tudta befejezni, mert az közbe-vágtott:

— Ne jelentsem ki kerekén semmit. Ön nagyon nagy szíveséget tesz nekem és azt mondjá, hogy csak a kötelességét teljesíti. Nos hát, én is tudom, hogy mi a kötelességem.

És ment is már.

Metykó utána bámúlt, aztán íróasztalára hajolt és szorgalmasan körmögölte a szerződést. A fejében azonban újabb gondolatok kovályogtak, melyek már lényegesen elütöttek a déli gondolatoktól és amelyek az esti hazamene-telkor ilyenformán alakultak ki:

Az egyszer bizonyos, hogy a vállalkozó egy „rongy panamista“. Hiába minden, ő nem enged a meggyőződéséből. Ellenben az is bizonyos, hogy nagy számárság volna azt az ugnevezett „hálát“ visszautasítani. — Miért? Mert! A dolog nagyon világos. Ő tulajdonképp semmi szabálytalanságot sem követ el, mert a szerződés gyors leírásával csak a kötelességét teljesíti, még pedig intenzíve teljesíti! Ezért pedig feltétlenül jutalmat érdemel. Az pedig, hogy a saját igazgatójától, avagy másától kapja a jutalmat: általános szempontból nagyon mindegy. És az ajándék elfogadásával ő mégsem „al-jasul a rongy panamista czinkosává!“

Miért? Mert!! Mert ő az ajándék nélkül is kész a munkát holnap öt órára befejezni. Szóval ő nem a jutalomért dolgozik intenzíve, hanem ellenkezőleg: azért kapja a jutalmat, mert intenzíve

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szorgalmas foglalkozása.

Megjelen minden KEDDEN ÉS PÉNTEKEN. Szerkesztés és kiadás: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Pittsburgi iroda: 1817 FORBES STREET. Irodavezető: MUZSLAY JÓZSEF, aki Pennsylvania nyugati részén, Kelet-Ohioan és West Virginiában képviseli a „Bevándorló” minden tekintetben.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: Tóth Béla. Tóth Béla ur egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviselővel megbízva.

Johnstowni iroda: 316 Chestnut street. Irodavezető: Dzubay Emil.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre \$3.— Egyesült Államok egész évre \$2.50 Magyarország egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Pittsburg offices: 1917 FORBES STREET. Manager: JOSEPH MUZSLAY.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth. Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Johnstown offices: 316 Chestnut street. Manager: Emil Dzubay.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year \$3.— For the United States, 1 year \$2.50 For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Egy kábeljelentés szerint pénteken elaludt az osztrák parlamentben a villamos. A képviselők sötétségben maradtak a közpénz meg sem ütköztek. Ausztriában rég hozzászórtak a sötétséghez.

— Minden egyes hajó most sürűbben hozza ide az olaszokat. Egy new yorki angol lap, mely szokás szerint a szenvedélyeket igazolja, Hearst Randolph Vilmos lapja, vezérelésként inti az amerikaiakat arra, hogy mennyire a kötelességük hajlékot adni azoknak, akiket az élelem haragja tett hajléktalanná.

— Helyes. És aláírjuk minden betűjét. Mégis egy kérdést közzé kell tennünk. Nem-e volna idősebb az azoknak hajlékáról is gondoskodni, akiket amerikai földön az amerikai vállalkozók kapzsisága folytán beállott gazdasági válság tett földönfutókká?

— Minden amerikai bíró azt hiszi magáról, hogy ő taláta fel a puskaport. S megköveteli, hogy minden nagyhangú frázisát evangélium gyanánt fogadjon a közönség. Így a minap egy ilyen bíró, a felsőbb bíróságnak egy tagja, arra a kijelentésre ragadtatta magát, hogy a részeg embert nem becsüli többre a betörőnél. Mi meg erre azt mondjuk, hogy az ilyen bírónál még a zuluskaffert sem becsüljük kevesebbre.

— Mikor a minap Binghamot, New York város rendőrfőnökét azzal vádolták, hogy az egyre felszaporodó betöréseknek nem tudja elejét venni, a new yorki rendnek ez a legfőbb óra azzal védekezett, hogy a borzalmas inség szaporítja annyira a betörések számát.

— Hát ez igaz. Az éhes ember bizony megbontja a társadalmi rendet. Hanem tudunkkal Bingham urat mégsem azért állították a new yorki rendőrség élére, hogy a betörések okairól bölelkedjék, hanem azért, hogy a magánvagyon fölött őrködjék.

— A Bevándorló pénteki számában vezérelésként irtuk meg, hogy egy katolikus pap azért jött ide Irországból, hogy az ir kémüiparnak útját egyenesse Amerikában. Sok pap jött ide Magyarországból is, de ezek — tisztelet és becsület a kivételeknek — ahelyett, hogy kulturális munkát végeznének, hogy békés együttműködésre serkenték híveiket, inkább lázítanak a szöszékről is, titokban is. Ha igaz, hogy a jó pap holtig tanul, érdemes volna valamit ellesni attól a fiatal írhi paptól.

AMERIKAI DOLGOK.

ANNYI A PÉNZ, HOGY MEGVEHETI NEW YORK VÁROSÁT. A new yorki rendőrség a minap egy exotikus vendéget vett gondozása alá. Egy rendőrnek feltűnt ugyanis, hogy egy elegánsan öltözött ember az utcán a szokottnál sokkal hangosabban tárgyalt kocsijának vezetőjével. Miután az előkelő idegent a rendőr lecsendesíteni nem bírta, elvitte magával a rendőrállomásra. Ott aztán így fakadt ki a kapitány ellen: A nevemet nem mond meg. Én nem vagyok polgár az Egyesült Államoknak s hazámban van annyi pénz, hogy ezt az egész piszkos várost megvásárolhatom. Közben egy fiatal hölgy lépett be, aki a fogoly feleségének vallotta magát. — „Nevé van véve az órájában”, — mondá a fiatal asszony. Megnézték s az óra belsejében az állott: Hector Moda, Ecuador.

Az asszony elmondta, hogy férje, aki Ecuadorban ültetvényes, sokszor milliomos. Látogatásban vannak itt s a szállodában sokat öntött fel a garatra. Moda nagyon megharagudott e beszéd folytán a feleségére s alaposan elverte őt, mielőtt a rendőr megakadályozhatta volna. Emiatt aztán elzárták a gazdag embert, aki New Yorkot a sok piszokkal együtt megvenni képes.

A BÖRTÖNBEN FELEJTETTÉK. Sok a magyar Indiana államban s így jó lesz, ha elkerülük a börtönt, nehogy velük is megessék az, amit az alábbiakban elmondunk. A hammond új ügyész, mikor most átvette a hivatalát, azt találta, hogy egy Malavski József nevű lengyel, aki egy honfőrséget elverte, hét hónapra az a börtönben felejtették. Az ügyész azonban maga elé hozatta őt s szabaddalra helyezte. Malavski most lakásait kereste, de ez le volt véve s felesége és gyermekei eltűntek. — Az Indiana állambeli igazságszolgáltatás eredménye.

CSENDELET A SZENÁTUSBAN. Az Egyesült Államok szenátusa komoly testület, vagy legalább annak kellene lennie. Ebből a hiedelemből Tilman ur, a déli Carolina állam szenátora alaposan kiábrándította a világot. Tilman szenátor felelt azokra a vádakra, amiket az Egyesült Államok elnöke emelt ellene. Nem érvekkel felelt. Azt mondta, hogy Roosevelt Tivadar hazudik s hogy a miniszterek hazudnak. Azzal aztán Tilman ur leült, mint aki nagyon is jól végezte a dolgát.

MENYASSZONY ELÁRULJA A BORZALMAS GYILKOSSÁGOT. A 18 éves Tawser Lorena, aki egy Keener Harry nevű farmernek a menyasszonya, a minap a Pennsylvania állambeli Yorkban végignézett egy tárgyalást, a melyen egy félkezi ököl emelték a gyilkosság vádját. Mikor a gyilkosság részleteit beszélte el az ügyész, a leány hiszterikus lett. Mikor hazavittek, elmondta azután a tárgyalás eseményeinek behatása alatt, hogy Keener az ő jelenlétében megölt egy embert, akinek hulláját darabokra vágta s azzal elástá. Keener a leány e vallomása alapján letartóztatták. Eleinte tagadott, de a keresztkérdések tüzeinek nem bírt ellentánni. Ő meg a következőket vallotta: Az ember házunkhoz közeledett s kopogtatott az ajtón. Mikor ki kopogtat, az idegen azt mondta: idejött, hogy megöljélek. Én — folytatta Keener a vallomását, — erre roviaveremmel az ablakon át löttem. A leány akkor jött le a lépcsőn. A hullát egy kocsira fektettem, a gyümölcsösbe szállítottam s ott eltemettem. De a sir nem volt eléggé mély, s így egy hét múlva kiástuk, darabokra vágtuk azzal a szándékkal, hogy elégezzük. De nem égettük el, hanem a hullarészeket elástuk különböző helyeken.

LILIUOKALANI KIRÁLYNŐ PERLI AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKAT. Egy washingtoni jelentés szerint Liluokalani, Hawaiiinek volt fejedeleme asszonya pénteken személyesen jelent meg a kongresszusnak panaszok felvitelére kiküldött bizottsága előtt. Elvesztett királyságáért kártérítést követelt. De a volt királynő szerénykedik. Mindössze kétszázötvenezer dollárt kér. Meglehet, hogy a királyság tényleg nem ér többet. A bizottság meghallgatta a királynő panaszát s megígérte, hogy a kártérítés kérdését komoly megfontolás tárgyává teszi.

KALAPOKOSOK NAGY SZTRÁJKJA. New Jersey állambeli Orangeben négyezer kalapos beszüntette a munkát, mivel a gyárosok kijelentették, hogy nem engedik többé meg a szövetség jelvényének a kalapokba való beragasztását. A Connecticut állambeli South Norwalkon ugyanez okból 700 munkás ment sztrájkra. A kalapgyárosok szövetségéhez 75 gyár tartozik, s e gyárak összesen 25 ezer munkást foglalkoztatnak, akiknek mindegyike sztrájkra megy, ha a sérelmesnek hitt fenti határozat vissza nem vonatik.

ARVIZ CALIFORNIA-BAN. Bakerefordról jelentik, hogy a Kera River kitért ott a medrétől és előntéssel fenyegeti az egész vidéket. A lakosság éjjel-nappal védgátak emelésén fáradozik. Sacramento mellett a víz magával ragadta a Southern Pacific vasút hidját. EGYESÜLT ÁLLAMOK KORMÁNYA PULITZER ELLEN. Említetük, hogy Pulitzer József, a new yorki „World” című angol napilap magyar származású tulajdonosa, a Panama-csatorna megvétele körül panamázással vádolta az Egyesült Államok kormányát. Roosevelt erre a vádra keményen visszavágott s most Bonaparte igazságügyminisztere utján tárgyalási bünpert indított Pulitzer ellen. A „World” munkatársai már meg is kapták az idézőt a grand jury elé.

VONATÖSSZEÜTKÖZÉS COLORADOBAN. Glenwood Springnél, Colorado államban, egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközésnek harmincz emberáldozata van, míg ötvenen kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A sebesülteket órákon át fektették iszonyatos kínok között a vasuti kocsik romjai alatt, míg válságos helyzetükből kiszabadították őket.

ELNYELTEK A HABOK. Szombat este esznya viharos idő köszöntött New Yorkra és környékére. Sűrű pelyhekben hullott a hó, mely a hidegben tüvé fagyott. Ezeket a fűket a nagy vihar könnytelenül csapkodta azok arcába, akiket teendőjük az utcára szólított. A nagy vihar és fagy a városban is sok emberáldozatot követelt, de annál többet a tengeren. Így Long Island mellett a Swallow nevű vitorlás hajót zátonyra kergette a vihar, majd a hullámok elnyelték a hajót és legénységét. A mentőársaság egy embere látta ugyan a szerencsétlen hajó veszedelmét s habár menteni akart, a tomboló vihar folytán nem lehetett elindulni a mentőcsónakkal.

AKI oly helyekről, hol a munka már megindult, az ottani honfőrségek pontos címeit hozza megküldi, a legújabb és legteljesebb „Magyar-Angol Tolmács”-ot vagy más hasznos tárgyat kap tőlem ajándékba. Cím: JOHN NEMETH, banker, 457 Washington street, NEW YORK.

ELNYELTEK A HABOK. Szombat este esznya viharos idő köszöntött New Yorkra és környékére. Sűrű pelyhekben hullott a hó, mely a hidegben tüvé fagyott. Ezeket a fűket a nagy vihar könnytelenül csapkodta azok arcába, akiket teendőjük az utcára szólított. A nagy vihar és fagy a városban is sok emberáldozatot követelt, de annál többet a tengeren. Így Long Island mellett a Swallow nevű vitorlás hajót zátonyra kergette a vihar, majd a hullámok elnyelték a hajót és legénységét. A mentőársaság egy embere látta ugyan a szerencsétlen hajó veszedelmét s habár menteni akart, a tomboló vihar folytán nem lehetett elindulni a mentőcsónakkal.

AKI oly helyekről, hol a munka már megindult, az ottani honfőrségek pontos címeit hozza megküldi, a legújabb és legteljesebb „Magyar-Angol Tolmács”-ot vagy más hasznos tárgyat kap tőlem ajándékba. Cím: JOHN NEMETH, banker, 457 Washington street, NEW YORK.

Magyar fogorvos Foghuzás tájdonalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10 UTCA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggelt 10-15i este 8-ig. VASARNAP: Reggelt 10-15i délután 1-ig.

HAJÓJEGYET VEGYÉK MEG KISSAMU 104 SECOND AVE. NEW YORK

TRENTONI GÖZFÜRDŐ TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK 132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J. Jegyek Tóth Béla urnál is kaphatók: 517 S. BROAD STREET.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB ÉS LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének. Fiókirodák: Whartonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

A NAGYVILÁGBÓL.

BANYAROBBANÁS VESZPRÉM MELLETT. Lapunk pénteki száma már postára volt adva, amikor lesütő kábelhírt kaptunk hazulról. Nemesek Amerikában gyilkol a bánya, nemesek Amerikában követel a munka vért adókat, megtörténik ez ijesztő módon eddig is. Resicza után Veszprém. A kábelsürgöny azt mondja ugyanis, hogy a Veszprém melletti ajkai bányában felrobbantak a gázok s a robbanás folytán ki is gyuladt a bánya. A ROBBANÁS KÉTSZÁZNEGYVENÖT BANYAMUNKÁST TEMETETT ÉLVE EGY RETTENETES SIRBA. ELDIK 95 hullát hoztak felszínre a mentők. Még százötven ember van a bányában, akiknek megmentése a kábelsürgöny szerint teljesen ki van zárva. LAPUNK ZÁRTAKOR ÖRVENDETES HIRT VETTÜNK HAZULRÓL; AZT A HIRT, HOGY A BANYA ROMJAIBA TEMETETT EMBEREKET SIKERÜLT MEGMENTENI. ÉLETBENMARADÁSUK KÉTSÉGTELEN.

OSZTRÁK TARTOMÁNYGYŰLÉS MEGYALÁZZA A SZERB KIRÁLYI HAZÁT. Az alsó-ausztriai tartománygyűlésen, amint ezt Bécsből jelentik, otrombán meggyalázták a szerb királyt és a trónörökösét. Silberer képviselő vette nyelvének hegyére a szerb uralkodót. Az elnök több ízben rendutasította a szónokot, de ő csak folytatta becsmerlő beszédét. Rámutatott, hogy, míg a bécsi cenzura nem engedi meg, hogy a sajtó némi igazságokat vágjon a szerb király szemébe, addig Belgrádban büntetlenül gyalázzák Ferencz Józsefet. Ezzel szemben Silberer azzal szerzett magának megkönnyebbülést, hogy a szerb királyt gyáva gyilkosnak, a koronörökösöt pedig t... s kölyköknek nevezte a tartománygyűlésen.

BÉCS BECSÜLETE. Heves gyűlése volt pénteken a bécsi városi tanácsnak. A császárjubiläum alkalmából rendezett díszfelvonulásnak tízezer korona deficit alakjában kellemetlen utóíze maradt. A városi képviselők azzal vádolták a díszfelvonulás rendezőit, hogy panamáztaik. Elvégre azonban megszavazták a kért összeget, mert ezt így követelte Bécs városának becsülete.

EZERKILENCZSÁZÖTVENHÉT HALÁLOS ÍTÉLET. A muszkák birodalmában a hóhér ugyanez meg szolgálja a fizetését. Az elhunyt esztendőben, amint ez a szentpétervári újságok most kimutatták, ezerkilenczszázötvenhét embert ítélték halálra és 782 emberen végre is hajtották a halálos ítéletet. A legtöbb kivégzést december hónapban hajtották végre, amikor is 119 embert juttattak a hóhér kezébe.

ROSCHESTWENSKY MEGHALT. Szent Pétervárról kábelezik: Roschdestwensky tábornok, aki a japánok által elpusztított orosz hajóraj felett parancsnokolt, meghalt. Az elhunyt tengeragy 1848-ban született s már 17 éves korában belépett a hadseregbe. 1906-ban hadbíróvá léle állították. A tengeragy nem fogadott ügyvédt, hanem a következő szerény szavakat intézte a hadbírókhoz: Uraim! Oroszország hajóraját megalázták. A nép bizik önökben, én pedig rárom a büntetésmet. — A hadbíróság nyolcz órai tanácskozás után felmentette a tengeragyot.

FÖLDET A MUNKANÉLKÜLIEKNEK. Az angol Cardiffból kábelezik, hogy ötszáz munkanélküli, akik ismételve követelték, hogy a mágnaosok vadászterületeit adják át az éhezőknek, most elfoglalták Buté márkí vadászterületét és megmivelésébe kezdtek. A márkí az invázió ellen a bírósághoz fordult. Az emberek, akik száználmas állapotban vannak, azt mondják, hogy inkább leletik magukat, sem hogy elmenjenek a földről, ahol megélhetésüket találhatják.

PERZSA SAH ÖKÖLBE SZORITJA A KEZÉT. Teheránból kábelezik, hogy a sah valahára intézkedik a forradalom elnyomására, mely Ispahanban. Samsan Khan alatt külön kormányt létesített. Firman tábornokot rendelte ki a sah Ispahan ellen, hogy egy nagy hadtesttel véget vessen a forradalomnak.

LISSZABON OSTROMÁLLAPOTBAN. Portugália fővárosát nyakig fegyverbe állították. Republikánus csínytel tartanak és ennek ellensúlyozására a várost megtöltötték katonasággal. Az összes republikánus klubokat szemmelkísérik és számos republikánust már le is tartóztattak. Ennek

ellenében a republikánusok sem maradtak tétlenül. Falragaszokon hívták fel a népet a monarchia megdöntésére és az elfogott republikánusok kiszabadítására. GUSZTÁV SVÉD KIRÁLY TRÓN-BESZÉDE. Gusztáv, Svédország királya, szombaton nyitotta meg a svéd országgyűlést. Trónbeszédében utalt arra a békés viszonyra, mely Svédhon és a többi államok között fennáll. Trónbeszédében ő is utalt egy törvény létesítésének szükségességére, mely a választói jog gyakorlását szabályozza.

CASTRO VISSZA AKAR MENNI VENEZUELA-BAN. Berlinből kábelezik, hogy Castro, Venezuelának volt elnöke, aki Berlinben nemrég megoperáltatta magát s még mindig ágyhoz kötött beteg, vissza akar menni Venezuelába. Azt mondja, hogy hazautazik, mielőtt egészségi állapota ezt megengedi. Mint egyszerű polgár akar hazájában élni s ha pert akasztanak a nyakába, szemébe fog nézni.

HAZÁARULÓK ELLEN. Zagreből kábelezik, hogy a magyar kormány valahára némi kis erőlyre határozta el magát azokkal a hazaárulókkal szemben, akik a nagyszerű összeesküvésnek tagjai voltak. Ötvenkét tanító és lelkes ellen emelték a hazaárulás vádját.

HIREK A BALKÁNBÓL.

Montenegro fejedelme lemond. Szerb apróságok.

A Balkán-államcsók egy idő óta állandóan magunkra irányítják a világ figyelmét. Így egy kábelsürgöny Montenegróban végbemenő gyökeres változásokról ad hírt.

Azt mondja a sürgöny, hogy Nikita fejedelem Mirko nevű fiának javára lemond, Danilo Sándor koronörökösnek mellőzésével. Miután az ilyen eljárás még a kevésbé civilizált államokban is szokatlan, meglehet, hogy ebből a montenegrói kis benső ügyből még nagyobb kavargás fog fejlődni.

Szerbia, melyen nyilván erőt vett a nagyzási hóbot, még mindig nem akar engedni. Ujabbán nyílt ellenségeskedésnek jelét adja. A Száván átvezető híd mellett robbanó anyagokat halmoz fel s habár Forgách gróf, belgrádi osztrák és magyar követ, ez ellen erősen tiltakozott, a veszedelmes portékat még mindig nem valóították ki onnan.

Közben a szerb kormány még egyszer, — most már harmadszor — bejelent a lemondását, de Péter király a lemondás elfogadása dolgában nem igen siet a határozathozattal.

A szerb kormány azért ragaszkodik a lemondáshoz, mivel külügyminiszterüknek nem sikerült Boszniáért és Hercegovináért kártérítést kiesikarni Ausztriától és Magyarországtól. Pedig Szerbiának is jól esnék egy kis aprópénz.

JÓ KERESÉT. Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábkára szükség van. Irjon e címre: BÁBAKÉPZŐ INTÉZET 8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE — Alapított 1890-ben. — Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

WÁRADER LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr 319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa. Szálloda, ahol igazi Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kóstogálás. (márc. 1.)

Pallas Hotel 528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa. A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különféle sörök, importált borok nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók. BETTERMAN GUSZTÁV, tulajdonos.

Hazai Dolgok.

Angol üdvözlés a magyar kormányk.

BUDAPEST. W. Shrubsole kiváló angol tudós, aki a magyar nemzet iránt érzet rokonszenvének mindenkoron tanujelét adta, legutóbb a londoni geográfiai társaságban felolvasást tartott Magyarországról. A Crosbie, a társaság titkára, a következő levélben értesítette Wekerle Sándor dr. miniszterelnököt a felolvasás sikeréről: Uram! Tegnap este Glasgowban gyűlést tartott a skót geográfiai társaságnak glasgowi központja. Az előadó W. Shrubsole, a geográfiai társaság tagja volt. Előadásában Magyarországgal és a magyarokkal foglalkozott nagyszámú hallgatóság jelenlétében. Előadását mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatták és végül a következő határozatot hozták: „A gyűlést oly lelkesedéssel és bámulattal hallgatta a Magyarországról szóló előadást, hogy baráti üdvözlését és jóindulatát küldi a jelen időben a magyar kormányk, az egész magyar néphez és boldogulást kíván neki most és mindenkor”. Vagyok aláíratos szolgálja, A. Crosbie.

A falusi kislány kalandja.

BUDAPEST. Rác Gusztáv iparos felesége hét éves Mariska leányával Egerből érkezett Budapestre. A keleti pályaudvar előtt egy villamosra akart felszállni. A kislánya már fenn volt a villamoson, de az asszony lemaradt, mert a kalauz elindította a kocsit. Rácné egy ideig kétségbeesetten kiabált a villamos után, amely azonban hamarosan elrobogott, elrabolva a hét éves leánykát édesanyjától. Rácné sírva állított be a főkapitányságra, hogy bejelentse a leánya kalandos eltűnését. Nagy volt az öröme és meglepetése, amikor a főkapitányság ügyeletes szobájában már ott találta a leányát. Ugyanazon a villamoson utazott ugyanis Lengyel Elemér közkatonája, aki éri származásán és ismerte a leánykát. Magához vette a kis Mariskát és bevitte a főkapitányságra, ahol átadták az édesanyjának.

Apa és fia.

BUDAPEST. Gyilkos merénylet történt a Páva-utca 30-b. számú ház egyik kis lakásában. Belák József nap-számos iszákos ember volt, akitől családja sokat szenvedett. Naponta részegen járt haza s ilyenkor nagy skandalumokat csapott, a feleségét ütötte, verte. János nevű 22 éves fiát és 15 éves Karolina leányát több alkalommal megölessel fenyegette. Karácsony estéjén is részegen ment haza. Ismét patáliát csapott, majd megrohanta a feleségét és fojtogatni kezdte. A gyerekek alig tudták kiszabadítani a dühöngő ember kezéből édesanyjukat. Minap megismétlődött a jelenet. Most már Belák János nevű fia, aki malommunkás, szembeszállt a részeges apával, hogy anyját gyanúsította meg a fiát, hogy szerelmi viszonyt folytat az anyjával. Ez annyira dühbe hozta Belák Jánost, hogy baltát ragadott és kétszer fejbe vágta vele az apját. A súlyosan sebesült embert a mentők a Rókus-kórházba vitték. Belák Jánost pedig letartóztatták.

Piroska barátja.

BUDAPEST. Öt esztendőn át hűségesen szolgált gazdáját, egy bécsi-utcai divatruház tulajdonosát, Kardos Jenő kereskedőseggel. Tavaly nyáron azonban egyszerre költeni kezdett, rendszeres vendége lett az éjjeli mulatóknak s hogy költséges passzióit fedezhesse, gazdájának áruházát dézsmálgatta. November 6-án három detektiv tetten érte, amikor egy hordárral egy vég fekete selyemkalmét zálogosított el a Király-utca 57. szám alatt 70 koronáért. A detektívek igazolásra szólították fel s a lakásán házkutatást tartottak. A házkutatásnak meglepő eredménye volt, amennyiben több ezer korona értékű lopott selyemről szóló zálogcédlulát találtak. A károsult divatruház tulajdonosának feljelentésére Kardos Jenőt letartóztatták. A büntetőtörvényeszk most vonta felelősségre lopás büntetésért Kardos Jenőt, aki a tárgyaláson elpanaszolta, hogy a könyvelő hölgyekkel kötött ismeretsége döntötte bájba. Védőjének kérelmére a bíróság egész esomó levelet olvasott fel, amelyekben egy Piroska nevű leány folyton pénzért zaklatta. A károsult kereskedő kárát 20.000 koronára becsülte. Ebből azonban csak 713 korona értékű áru került meg. A bíróság Kardos Jenőt lopás büntetéséért másfél évi börtönrre ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, míg a vádlott és védője felebbtek.

Halálos pástoróra.

BÁCSALMÁS. A kisközség lakóit kettős haláleset titokzatos körülményei tartják most izgalomban. Imgrund János volt földmunkás tulajdonos néhány társával a minap a Csinesák-telek kocsijába ment és ott lassan iddognálni kezdtek. Úgy éjtél felé a társaság eloszlott, csak Imgrund maradt ott, aki a vendéglős cselédjével, egy fiatal, szép leánnyal, aki csak akkor került oda, mulatozott. A vendéglősök később lefeküdtek, abban a hiszemben, hogy Imgrund majd csak el fog távozni és hajnalban, mikor felkeltek, Imgrund valójában nem volt már ott. Annál nagyobb volt a meglepetésük, mikor a dél folyamán náluk keresték Imgrundot. Rosszszat sejtve, keresték fel a kocsmá mellett levő mellékelyiséget, ahol vérben ázva feküdt egymás mellett a malomtulajdonos és a leány. A leányt sikerült életre hozni, de csak néhány percre, nemsokára, anélkül, hogy kihallgatni lehetett volna, ő is kiszvedett. A titokzatos kettős halálesetet bejelentették a község házában, ahol akként intézkedtek, hogy a halottak eltemethetők, mert minden kétséget kizárólag öngyilkosság esete forog fenn. Bácsalmáson óriási feltűnést keltett a titokzatos kettős haláleset és az egész községben megdöbbenéssel tárgyalták, hogy a holttesteket boncolás nélkül temették el, s az ügyvédséget sem értesítették, mert kizárták tartják, hogy Pap Erzsébet öngyilkosság következtében halt meg. A leány ugyanis három nappal az eset előtt jött a községbe és akkor állt a vendéglős szolgálatába.

Uj telkés.

BÉKÉS. Az itteni ref. egyháznál Vincze Ödön halálával megüresedett lelkész állásra Baksa szentesi polgármester, egyházi tanácsbíró és Nagy Károly, makói lelkész előklésével tartott ülésen Nyárády László somlyóújfalvi lelkészt választották meg 235 szótöbbséggel a többi jelöltek szemben.

Öngyilkos szegények.

BIHARDIÓSZEG. Az itteni szegényházban egymásután öngyilkosságra szánják magukat a szegény, elaggott, megrokkant emberek. Csak nemrégiben ölte meg magát borzalmas módon a szomorú ház egyik lakója és most az egyik szobában iszonyatos kínok közt találták Oláh István 78 éves aggyastyánt, aki a hasát metszette fel. A haldokló embert eszméletlen állapotban beszállították a biharmegyei kórházba.

Szétkergetett bíróválasztók.

DUNAFÖLDVÁR. Minap kellett volna a bíróválasztásnak végbemenni. Megérkezett a választásra a paksi szolgabíró, Rásovicsky Julián és egy csapat csendőr a rend fenntartására. A szolgabíró Bodor György, eddigi községi bíró-t kandidálta, de a választók egy nagy része Kozár József tekintélyes földmivest szerette volna a bírói székre juttatni. A két tábor között megindult a harc, a szolgabíró és pártja a régi bíró mellett kardoskodott, a másik párt meg az új jelölt mellett. Iszonyu zaj és lármá keletkezett s mármár verekedésre került volna a sor, de a szolgabíró a esendőörökkel szétoszlatta a gyülekezetet. A szétoszlátás néhányszor ismétlődött, míg végre a szolgabíró, látva az izgatott kedélyhangulatot, a bíróválasztást elhalasztotta és visszautazott Paksra.

Győrmege községi nevei.

GYŐR. A hivatalos lap közli a belügyminiszter rendeletét Győr vármegye községeinek s Győr törvényhatóságai város területén fekvő lakott hely hivatalos névmegállapításáról. Ságböl lett Győr-ság, Szent-Ivánból Győr-szentiván, Gyömörből Gyömöre, Tét-Szentkútól Tét, Kapiból Rábeczakapi, Nyárádból Csiliznyárad, Szabadiból Győrszabad, Várnából Alsóváros, Zámolyból Győrszámoly.

Megfagyott koldusszony.

KASSA. Néhány nap óta az egész

felvidéken szokatlan hideg időjárás és nagy havazás uralkodik. Minap reggelre a város mellett egy ismeretlen koldusszonyt találtak holtan, ki a nagy hidegben megfagyott. Kiltétét nem sikerült megállapítani.

Holttest a vonat alatt.

KECSKEMÉT. Török Mihály főlopszállás-balázspusztai kertész bement Kecskemétre ismerősei meglátogatására. Amint befelé bandukolt az esti Lóromsötétben, utját a lajosmizsei vonal mentén tette meg, ahol valamelyik esti vonat, nem tudni, hogyan, elütötte és elgázolta. A hajnali vonatok azután mind keresztülgázoltak a szerencsétlen emberen, akit teljesen szétrocsfolva találtak meg.

Jubiláló tanító.

MAROSVÁSÁRHELY. László István maroszentannai tanító most ünnepelte tanítói működésének 35 éves jubileumát. Az ünnepély alkalmából Deák Lajos tanfelügyelő átadta Lászlónak gróf Apponyi közoktatásügyi miniszter elismerő levelét, majd azután a vármegyei tanító-egyletek üdvözölték a jubilánst.

Öngyilkos ügyvéd.

MISKOLCZ. Kiszely József kassai ügyvéd, aki minap délelőtt ideérkezett, korona-szállóbeli lakásán forgópisztolyával föbelötte magát s azonnal meghalt. Holttestét Halmay rendőrkapitány a kórház halottasházába vitette, ahonnan az öngyilkos felesége, akit tetéről maga táviratilag értesített, hazaszállíttatja Kassára. Az öngyilkos ügyvéd iratai között a rendőrség a kassai járásbíróhoz végzését találta, amely felhívja, hogy néhai Alth Józsefné hagyatékai ügyében a zárgondnoki elszámolást azonnal terjessze be. Kiszelyt valószínűleg ez vitte az öngyilkosságra, mert a rendőrséghez írott levelében azt kéri, hogy az irataihoz mellékelj Wertheimkulcsokat küldjék a kassai járásbíró-sághoz.

Bíróválasztás.

MOSON. Rauchbauer Károlyt, a függetlenségi párt elnökét, egyhangulag községi bíróvá választották, aki kijelentette, hogy a tisztséget elfogadja. Este fátylasmenetet és 150 terítéki bankettet rendeztek a bíró tiszteletére. Az állami tantszéklet Gőndör Ferenc igazgató vezetésével tisztelgett az új bíró előtt.

Fertőzés a telefonnál.

NAGYVÁRAD. A vármegye egyik igen rokonszenves tisztviselője: Ujházy Antal irodaigazgató különös módon betegedett meg és lebegett emiatt napokig élet és halál között. A hivatal telefonján beszélt a mult hét egyik napján valamelyik vidéki állomással s még ezen a napon megadagát a füle. Móríz Ernő dr. megyei főorvos első nap csak annyit állapíthatott meg, hogy valószínűleg fertőzés érte a beteget. Másnap aztán fültömrigylob fejlődött ki a daganatból, de még mindig nem lehetett tudni, hogy miből eredt. A beteg hat napig feküdt 40 fokos lázban s már a napokban Imrik Zoltán olasz-i plébános meg is gyöntatta s feladta rá az utolsó kenetet. Közben nyilvánvalóvá lett a fertőzés. Megállapították azt is, hogy Ujházy Antal fülét csakis a telefonnál érthette fertőzés, amint a kagylót füléhez közel tartotta a beszélgetés alkalmával. A telefon állandóan használatban van a megyei központban, a kagyló sok ember kezében fordul meg s így nem lehet tudni, hogyan kerültek a fertőző anyagok a kagylóra. Ujházy Antal most már jobban van s orvosra a kellő gyógykezeléssel hártja el a rendkívüli uton keletkezett betegséget.

Meggyilkolt földbírtokos.

SZABADKA. Minap éjjel a Fő-tér melletti egyik utcában ismeretlen egyének megtámadták Balázsevics Mihály földbírtokost és összeszurkálták, majd elmenekültek. Balázsevics ma behalt sérüléseibe. A vizsgálat folyik.

Ünnepelt hivatalnok.

SZATMÁRNÉMETHI. Kertészffy Gábor városi főpénztáros minap töltötte be szolgálatának 35-ik évét, mely alkalommal a városi közgyűlés Vajay Károly polgármester indítványára külön átiratban üdvözölte. A törvényhatóság tisztikara testületileg üdvözölte a jubilánst.

Betörő varrógépkereskedő.

SZEGED. Az utóbbi napokban itt több ékszeres boltot feltörték és kiraboltak. Most a rendőrség a rablóbanda fejét Nemcsák Vince varrógépkereskedő, műszerész személyében kinyomozta. A rendőrök kilesték, amidőn Nemcsák éjjel a Kelemen-utczában egy ékszerészüzletet fészeggett. Érdekes, hogy Nemcsák üzlete éppen a rendőrszoba mellett van. Kihallgatásakor bevallotta, hogy több rablást követett el.

Egy ügyes rendőrbiztos halála.

SZÉKESFEHÉRVÁR. Fűrész József nyugalmazott városi rendőrbiztos 74 éves korában karácsony éjjelén szív-szélhűdés következtében hirtelen meghalt. Az elhunyt rendőrbiztos 45 esztendőig szolgálatot teljesített a város közbiztonsága ügyét és mintaképe volt hosszú működésén keresztül a kötelességtudásnak. Nem egy szövevényes bűnügy kinyomozásában vett részt sikerrel. A nyolcvanas évek közepén egy veszedelmes rablógyilkost fogott el saját élete kockázatásával, amiért királyi kitüntetésben is részesült. Valami Plessinger nevű rablógyilkos a budapesti gyűjtőfogházból, ahol vizsgálat alatt volt, megszökött. A gonosztevő elfogatására széleskörű intézkedést tettek. Az ország valamennyi rendőrségét értesítették a szökésről és megindult a hajszja a rablógyilkos után. Fűrész József rendőrbiztos az egyik székesfehérvári külvárosi kocsmában a személyleírás alapján felismerte a rablógyilkost; ez neszt vette a dolognak és kimenekült a kocsmából. Fűrész rendőrbiztos utána rohant és egy órai hajszja után a város határában utólrta a gonosztevőt, aki revolverrel védekezett, de hosszas küzdelem után a rend-

őrbiztos lefegyverezte. A sikerült letartóztatásért a király Fűrész Józsefet a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Csak két esztendővel ezelőtt vonult nyugalmába. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

A kórház szőlőmosái.

ZÁGRÁB. A minap szállították át a zágrábi irlgalmosok kórházába az ügyészségi fogházból azokat a rabokat, akik az éhségstrájk miatt súlyosan megbetegedtek. A nagyszabású vádlottak körtermei előtt állandóan szuronyos börtönőrök ügyelnek. A mult héten történt, hogy két előkelő külsejű férfi jelent meg a kórházban. A folyosón két őrral találkoztak, akik megkérdezték tőlük, hogy kik és hogy mi járatban jöttek. Az idegenek vizsgálóbíróknak mondták magukat és kijelentették, hogy a nagybeteg Vujaklia kereskedőt, az egyik szerb vádlottat, akarják kihallgatni. Az őrk szívtelgelek és ők beléptek Vujaklia szobájába, ahol a beteg már utolsó óráit élte. Csak most, napok multával derült ki, mikor már Vujakliát el is teemtték, hogy a két álvizsgálóbíró teljesen kifosztotta a haldokló rab győgytermét. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, de a tetteseket még nem sikerült kézrekeríteni.

OLVASÓINKHOZ!

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, akik az előfizetéssel hátralékban vannak, hogy ezt a hátralékot HALADEKTALANUL beküldeni sziveskedjenek. A postatörvények értelmében további halasztást nem adhatunk s így, amennyiben a hátralékok el felhívásnak eleget nem tesznek, címzükre a lapot tovább nem küldhetjük.

Minden pénzküldeményt így címzendő: Bevándorló, 327 East 13 street, New York.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
PÉNZUTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KIL ENCDIK UTCA SARKÁN.
Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASARNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGÁNYZENE.

OLCSÓFARMOK
NORFOLK, nyolcvanezer lakossal bíró város szélén, a déli államok kereskedelmi központján van 300 farm egymás mellett.
Hungarian Farm Colony
Kitűnő zöldség, gyümölcs- és szőlőtermelő, valamint búzát termő fekete föld. HUSZ holdas farm 320 dollártól 600 dollárig. Három szobás új lakóház és új istálló 4 jóság részére 200 dollárért. Negyszobás ugyanolyan istálloval 240 dollár. Fizetendő a vételár harmadrésze. Felvilágosítást ad a tulajdonos
SCHAEFER & RÉDAY
103 PLUME STREET, NORFOLK, Va.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.
FIRST NATIONAL BANK
Beszélnek magyarul.
Összes tőke \$450,000.
IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETÉTJEI Ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti. BETÉTJEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÜLDÖNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrövidebb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyveket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélleg. CZIM:
FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

6. oldal.

A CZENTRALISTA ÁGYU.

Osztárok a katonai engedmények ellen.

A Magyar Hírlap írja december 31-én:

Ahogy az osztárok urak házában tegnap délután a magyar katonai vita végbement, az már magában is megmutatta az egész tervezett akció erőltetett voltát. Az akció ugyanis, melylyel a keresztényszocialistákól hátul-támogatott urak házábeli feudálisok a költségvetési provizórium tárgyalásakor a nemzetünknek állítólag teendő katonai engedményeket akarták meghússítani, ülése előtt nyíltan lefújták, s a legalizatosabban lízongó főuraknak leplezetlenül tudtára adták, hogy a felség legfőbb haduri jogaiba való beavatkozást lát ebben a tervben. Igaz, hogy a nagyurak ezzel eleve tisztában voltak, s nem is a most uralkodó császárra spekuláltak, s nem is az ő óhajait emlétkelt elhészelték ezzel a készülődésükkel. Am a faktum az, hogy a lefúvás használt, legalább is annyiban, hogy egy a középpárt részéről a Czédik báró, mint a megadott jobboldal részéről a vezetés emlék Thun Ferencz gróf beszéde — ha tele is volt nagy-osztárok ábrándokkal, sőt Thun gróf az utolsójuttalék megtagadásával fenyegette meg az császárt, ha a magyaroknak tett engedményekkel meri megbontani a hadsereg egységét — mégis csak mintegy félhangon kelt elmondva s mintegy szervizozta a feleletet Bienerth báró miniszterelnöknek, hogy minden nagyobb baj nélkül, egypár dononai általánossággal, s a Reichsrath senkítől meg nem támadt illetékessége nagyszerű megvédésével huzza ki magát az ilyenformán csak kellemetlen, de nem tulságosan súlyos afférből.

Már most: azt mi ideát tapasztalatól tudjuk, hogy mikor valóban az alkotmány veszedelméről, valóban abszolutista kísérletről, valóban egy törvényhozás illetékességének megkerüléséről van szó, mily kevés hatással vannak a legjózanabb, legmérsékeltbb s leglojalisabb politikuskra s államférfiakra is az olyan figyelmeztetések, hogy a felség az ő haduri jogaiban nem ismert tréfát. Tudja ezt mindenki, s tudja, hogy a felségnek ez a határozott felfogása ugyancsak alkotmányos kötelessége egy felségjog iránt, melyet az alkotmány adott kezébe. De tudjuk azt is, hogy mikor a felségnek e kétségbe nem vont joga mögé a másik állam némely köréinek rosszindulata és tulkapó szándéka buvik, akkor minden valamire való nemzet s annak minden valamire való politikusa megtalálja a módot, hogy visszaverje e perfidit, anélkül, hogy a felség haduri jogain esorbát ejtsen vagy akarjon ejteni. Ezt tudjuk magunkról és tudjuk Ausztriáról. Egészen bizonyosok vagyunk benne, hogy, ha a misztikusán idézgetett magyar engedmények valóban kárára volnának a hadsereg harezképségének s ellenkezőnek akár a monarkia érdekével, akár Ausztria jogaival s ha valóban ilyen természetű szándékok húzódnának meg most a felség haduri jogai mögött, akkor nem volna az a hatalom a világon, mely az osztárok közvéleményét és parlament s az osztárok államférfiak és politikuskok tiltakozását lefújhatná, elfojthatná, mérsékelhetné vagy visszaverhetné. Ha tegnap mégis a támadásból csak fenyegetődzés lett, s az osztárok kormányán és tisztességével foglalkozhassék a hadsereg kérdésével, a mennyiben az osztárok kérdés: az legjobban bizonyítja azt, hogy az egész tervelt akció mondvaesinált, hogy Ausztriában senki sem vár komoly veszedelmet vagy sérelmet az állítólagos magyar engedményektől: hogy az egész lármának nincs egyéb igazi alapja, mint a hagyományos osztárok gyűlölet a magyarság iránt, feltékenység a magyar állam iránt, s hogy így az egész ügy sokkal rosszabb ügy, hogysem efféle akció kilátásos lehetne, hogysem a monarkia mai erőviszonyai közepett az ilyen fenekedés még nagyobb veszedelmet jelenthetne.

Mert minden ezen fordul meg; azon, hogy e monarkian belül MI milyen erősek vagyunk. Amilyen örömmel és elégtétellel látjuk, olyan mély hálával is vesszük azt a feltékenységet, lojalitást, méltányosságot és alkotmányosságot, melylyel királyunk a magyar alkotmányt nemcsak tiszteli, de meg is védi. De tudjuk, hogy még ez a nagy hatalom sem volna mindenható,

ha mi erőtlenekek és tehetetlenek volnánk a magunk élete és joga megvédésére. Tudjuk azt is, hogy Ausztriától legfeljebb kényszerű jóakaratot várhatunk, igazít soha — hogy ott még mindig mindenki egy sorba áll, ha Magyarországot ellen lehet masirozni. [S ez az, amit mi még mindig nem tanultunk el a szomszédától!] Tudjuk, hogy végső soron nem bízhatunk másban, mint a magunk erejében és tudjuk, hogy ez az erő megvan; hogy nemcsak papíron van Magyarország, hanem a valóságban is s hogy ezzel mindenkinek szemlélődnie is, mely éppen Magyarországnak ezt az elszántságát szerető alásáni. Példa és bizonyosság erre a Bienerth báró tegnapi felelete. Az osztrák miniszterelnök meglehetősen kényes helyzetben volt, mert számolnia kellett a közhangulattal és valamennyire honorálnia kellett a feltékenységet, melylyel az ő-osztárok felfogás a mi nemzeti és állami köpülésünket nézi. Nos: a nevezetes az, hogy erre milyen formulát talált. Törvényeket idézett és keltetett ideznie, a Reichsrath alkotmányos jogaira kellett hivatkoznia s a kiegyezési alkotmányra, mely a dualizmust a két állam önjogosságára és egyenlőségére építi. Csakugy röpöködött beszédében a paritásra, a két államra, a különállóságra, a külön alkotmányosságára való hivatkozás — mind csupa olyan dologra, aminek el nem ismerésében elsikkasztásában fírad negyven esztendő óta az ő-osztárok feltékenység. Persze: mulatságos mindeneket úgy hallani emlegetve, mint amiket a szegény, üldözött és kismémmizett Ausztria is követegetett Magyarországgal szemben. De egyuttal tanulságos és megnyugtató is: jele annak, hogy a dualizmus valóban életbe lépett, hogy Magyarország önjogosságának, államiságának s egyenlőségének elismertetése legalább is ebben már rákényszerült Ausztriára, s az elbukó centralizmus most már csak arra sűrít minden igyekvését, hogy gyakorlatban hol csippenethetne le ebből, s ha már nem a papírosan, legalább a valóságban hol tarthatná Magyarországot hűbérben Ausztria alatt. Nyilvánvaló, hogy ez az igyekvés kilátástalan, mert hiszen az elvi elismerésre csakugy kényszeríthetett a végsőig ellentálló osztrák közvélemény, hogy a gyakorlat kényszerítette rá, vagyis Magyarországnak valóságos ereje és jelentősége.

Ez a valóságos erő és jelentőség pedig meg fogja találni és szerzeni a maga intézményes és gyakorlati kifejeződését és biztosítékát a monarkia minden vonatkozásában — igen természetesen; hiszen ez a monarkia azért természetes és szükséges alakulat, mert mindkét állam megtalálja benne életének és fejlődésének biztosítékait. S mivel ez épp úgy érdeke Ausztriának, mint Magyarországnak, erőtlén minden olyan kísérlet, mely a monarkia e egészséges kiépülését meg akarna akasztani, mert végső soron Ausztria is megérezne minden csapást, amit rövidlátó feltékenységből mérne Magyarországra. A magyar nemzeti törekvéseket az teszi ellenállhatatlanná, hogy mindig belül maradnak a monarkia életfeltételeinek keretein, s viszont, e kereteiken belül gyakorlati létezésüké és monarkianak, amelyekre ha Magyarország elfeledne vagy fíradt, vagy bátoratlan volna igyekezni, a monarkia vezetőségének kellene követelnie mint az élettől s a celszerűségtől parancsolt reformokat. Magyarország s a monarkia életképességét bizonyítja, hogy a centralista nagy ágyuk, valahányszor ellenünk felgurítottak, mindinkább csak félíg sülnek el, s Ausztria életképességét bizonyítaná, ha komoly érdeke volna abban, hogy Magyarország megbénuljon s a monarkia szerkezete hazugság legyen. Ez azt jelentené, hogy Ausztria csak mint kitartott elősdi tud megállani a maga lábán — s ez a mai kemény és munkás világban felérne a halálos ítélettel.

KERESI AZ ASSZONYT.

Ötezer angol mértföldet tesz meg érte. Bohózatba illenek az a kis eset, melyet Londonból jelentenek. Egy fiatal francia, Brochier Alfonz, egy évig hajszolta megszőkötött feleségét, ötezer angol mértföldet utazott be utána s amikor végre Londonban utólért, a rendőrség újra megszőkötötte. Brochier három évvel ezelőtt Marseilleben nőt vett egy szép leányt. A fiatal házaspár New Yorkba költözött, ahol azonban rosszul ment a dolguk. Az asszony hamar megunt a nélkülözést s otthagya az urát, aki kétségbeesetten kereste egész New Yorkban hűtlén feleségét, anélkül, hogy nyomára akadott volna. Ezután egész holmiját pénzzé tette s világgá ment. Valószággal hajtata kezdett az asszony után. New Yorkból Bostonba, onnan Philadelphióba, azután az Atlanti-óceánon át Londonba utazott. Londonban megtudta, hogy egy olyan asszony, akire a feleség szemleírása ráillik, a City egyik penziójában lakik. Rögtön felkereste a penziót, de ott a legnagyobb boszúságra hírtál adták, hogy az asszony egy negyedórával azelőtt elutazott.

Brochier nagyon elkeseredett kudarcán s fájdalomában az újságíróhoz fordult segítségért. Egy újságírónak megessett a szíve a sápadtarczu, beeseti szemü emberen s felajánlotta neki segítségét. Az asszonyt Londonban keresték, mivel az újságíró azt gyanította, hogy valamelyik kézimunkázletben, mint himzőnö van alkalmazva. Végigkutaták az összes üzleteket s bebarangolták az egész Cityt. Már-már lenronttak reményükről, hogy a hűtlén megtalálják, amikor a véletlen segítségükre jött. Amint az egyik utcából kikanyarodtak, szemben találtak magukat az asszonnyal. A férj ujjongó örömmel futott előbe s a karjába kapaszkodott, az asszony azonban kiszabadította a karját s hidegen kijelentette, hogy nem szándékozik hozzá visszavérni. Az újságíró diszkrétén visszavonult a jelenet láttára s a házasságot magukra hagyta, akik szenvedelmesen tárgyalták ügyüket. A férj kétségbeesetten könyörgött, az asszony pedig folyton azt hajtogatta, hogy nem megy vissza. Végre megunt az unszolás s a sarkon álló rendőrhöz fordult, hogy szabadítsa meg kellemetlenkedő társától. A rendőr erre bekísérte őket az őrszobába, ahol az asszony felrehrta a felügyelőt s halkán magyarázott neki valamit. Mikor befejezte a beszédét, a felügyelő a meggyötört férjhez fordult s ezt mondta neki:

— Hogy meri ön ezt az idegen hölgyet zaklatni? Semmi köze ehhez az asszonnyhoz s ha nem pusztul rögtön, letartóztatom. Hiába erősítette a férj kétségbeesetén, hogy a feleségéhez igenis van köze, mire megfordult, az asszony eltűnt. A rendőr egy kis mellékajton kibocsátotta. Az elhagyott férj most újra járja London utcáit s keresi a hűtlén asszony nyomát.

FURFANGOS ÜGYVÉD.

Hogyan ültetett fel egy magyar lapot.

Ez egyszer, amikor furfangos ügyvédrel tesztünk említést, nem gondoltunk Hunfalvy Hugó magyar ískálisra, akit New Yorkban furfangos ügyvédnek neveznek. Amerikai magyar lappal különben sem eshetett volna meg az a részben elszomorító, részben megkacagató dolog, amelyről egy budapesti lap nyomán megemlékezünk.

A budapesti sajtó organumai között néhány esztendő óta tudvalevően megjelennek naponként olyan kisebb újságok is, amelyek — egy és két krajczárokért vesztegetvén számaikat — az igazság kérelmetlen pallosának szerepét szeretik játszani. „Mi mindent kiírunk, semmit el nem hallgatunk” — szokták fennen hangoztatni és dicső elvüket a gyakorlatban nagyobbára megfordítva szokták értékesíteni.

Történt a minapában, hogy egy ügyvédnek valami apró kellemetlensége támadt az egyik bíróságnál, amiért a bíró rendbírósággal sújtotta. Jelentélen ügy volt, de hát az ügyvéd, akinek jóhírű, keresett irodája van a fővárosban, mégis nagyon röstelte volna, ha ez a dolog megjelenik másnap az újságokban. Felkereste hát a nagyobb lapok szerkesztőit, elmagyarázta nekik, hogy miről van szó és miután az eset éppenséggel jelentéktelen és egyáltalában nem közérdekű: valamennyi szerkesztő készséggel ígérte meg, hogy lapjában a dologról nem fog tudomást venni.

Amikor már az összes szerkesztőségkél elintézte a dolgot az ügyvéd, eszébe jutott, hogy egy lapnál — éppen a leghangosabb, ugnevezett „mindent megíró” lapnál — még nem volt. Jól tudta, hogy itt egyszerű kéréssem-

mire se megy és ezért így állított be a nagyszájú kis lap szerkesztőjéhez: — Kérem szépen, ez a dolog történt velem má a bíróságnál. [És elmondta az esetet.] Nekem igen nagy érdekem volna, hogy ez az eset per longum et latum meg legyen írva az önk lapjának holnapi számában... Szeretném, ha az erőszakoskodó bírót pengellégre állítanák... Kérem szépen, mibe kerül az, hogy ez a dolog a törvényes úton rovatban megjelenjék?

A szerkesztő egy percig gondolkodott, azután megmondta: — Nyolczszáz koronába! — Az ügyvéd jól játszott rémülettel ugrott fel: — Nyolczszáz koronába?! — kiáltotta. — De hiszen ez rettenetes sok! Kérem, én hajlandó vagyok a közlemény megjelenéséért száz koronát fizetni, de többet... A „szerkesztő” ridegen szakította fel: — Sajnálom, itt nem lehet alkudni! Alászolgája! — Az ügyvéd vette a kalapját, távozott és másnap boldog örömmel konstátálta, hogy a közlemény — nem jelent meg.

MOSSÁK A SZENNYEST.

Fejérváry a bíróság előtt.

A Nap írja januárius 2-iki számában: A darabont-idők dolgai foglalkoztatják ma a budapesti járásbíróságot, a mely előtt fényes tábornagyi ruhájában megjelent koronatanuképp báró Fejérváry Géza, volt darabont-miniszterelnök is. Beidéztek Kristóffy József darabont-helyigért is, de a fődarabont maga helyett levelet küldött, a melyben bejelentette, hogy nem jöhet, mert vakbélgyuladása van. A pör Achim L. András, a parasztpárt vezére indította rágalmazás címén, volt bizalmasa, Mayer Jenő békésabai nirlapíró ellen. Mayer azt híresztelte Achimről, hogy báró Fejérvárytól, Kristóffytól és Kaffkától rengeteg ezrest kapott a parasztpárt agitációs céljaira, de ezeket eldugta, ugy hogy — Mayer állítása szerint — ha házkutatást tartanának nála, több pénzt találnának ott, mint a csabai takarékpénztárban. A békésabai büntetőjárásbíróság az ügyet áttette a budapesti büntetőjárásbírósághoz, amely Mayer kérelmére idézte be mára tanuképp az egykori darabont-vezéreket: báró Fejérváry Gézát, Kristóffy Józsefet és Kaffka László volt darabont-államtitkárt. Az ügyet Sebastian itélőtáblai bíró, a járásbíróság vezetője tárgyalta.

Kaffka László mint tanu azt vallotta, hogy ő Achimnak egy izben kiuntalt kétszázít forint utiköltséget az országos polgári radikális párt pénztárából. Úgy tudja, Achim ezenkívül ezer koronát kapott még, de ezt Kristóffy adta neki. A vádlott erre felmutatja Kaffka sajtókezű levélét, amely így szól: Igen tisztelt Achim ur! Express-levelére válaszolva, ki keil jelenltemen, hogy a pártkassza, amint

fizetőképes lesz, az ön által igényelt kétszázít forintot megfizeti. Én a magam részéről ígéretet nem tettem. László ur akkor rosszul emlékszik, én anyai áldozatot hoztam már „szent ügyünknek”, hogy többre képes nem vagyok s ezért a magam terhére ígéretet teszek és nem tettem; egyebiránt a pártkassza mostani zaklatását legkevésbé látom indokoltnak, amikor a kongresszusra az ezer koronát megkapta. A párt, amint abban a helyzetben lesz, eleget fog tenni kötelességének. Budapest, 1908. június 23. Kaffka.

Kaffka elismeri, hogy a levelet ő írta. Ezután katonás pontossággal, feszes tartással megjelent báró Fejérváry. Látszott rajta, hogy nagyon haragszik, amiért megidéztek. — Mindenekelőtt tiltakozom az ellen, hogy engem arra kényszerítsenek, hogy miniszteri ténykedésemről nyilatkozzam. Az még sem járja, hogy minden zug-újságíró ideálthasson engem a fórum elé, — mondta indulatosan a darabont-kapitány. Báró Fejérváry ezután kijelentette, hogy neki semmi tudomása nincs arról, hogy kitől és mennyi pénzt kapott Achim. Ő nem adott neki semmit. — Ismeri kegyelmességét Achimot? — kérdezte a bíró. — Igen, egyszer, miniszterelnök koromban, és később is járt nálam. Ne tessék hinni, hogy én százezreket osztogattam. Ez a hir magán viseli a valótlanság bélyegét... A vádlott itt közbeszólt: — Én ugy tudom, hogy az 1906-iki választások idején excellenciáid tizenhatezer koronát küldött Achimnak, hogy lépjen fel Bakos függetlenségi jelölt ellen? — Ez nem igaz. Kérem, tessék különben is tudomásul venni, hogy én hasonló ügyben ezután megtagadom mindig a vallomást. Ma is csak azért jöttem el, nehogy azt higgyék, hogy én félek és tényleg pénzt adtam Achimnak. Ezután Kristóffy kihallgatására került volna a sor, de mert vakbélgyuladásban veszedelmesen megbetegedett, nem jelenhetett meg a darabont-miniszter. Sebastian bíró a napokban el fog menni lakására és itt hallgatja ki eskü alatt Kristóffy.

OLVASÓINKHOZ!
Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, akik az előfizetéssel hátralekban vannak, hogy ezt a hátralekot HALADÉKTALANUL beküldés sziveskedjenek. A postatörvények értelmében további halasztást nem adhatunk s így, amennyiben a hátralekosságok e felhívásnak eleget nem tesznek, ezimükre a lapot tovább nem küldhetjük. Minden pénzküldeményt így czimzendő: Bevándorló, 327 East 13 street, New York.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

RIZSAK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének, Fiókirodák: Wharftonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

FELESLEG: 500.000 dollár. TÖKÉ: 100.000 dollár. Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.

Scranton Savings Bank

120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa. Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben. ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAI LEGRÉGBB TAKARÉKPENZTÁRA Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban. Kamatokat januárius 1-én és július elsején fizetik. BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS postamester GHROME, N. J. ÉS VIDÉKE EGYEDÜLT MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.

Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 évadéig van letéve. Minden réam bízott törvényes ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF

MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS, KÖZJEGYZŐ. Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Fiókiroda: 238 E., 14-1K UTCZA, 11-1K emelet, ahol naponta esti hat órától kezdve található. ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MELYNYEZŐ ARAK MELLETT.

